

5. Funkcje w standardzie SPICE i w programie Probe

- Definiowanie parametrów globalnych
- Funkcje wbudowane w programie PSPICE pakietu MicroSim
- Definiowanie funkcji
- Zastosowanie formuł w programie PSPICE pakietu MicroSim
- Definicja źródeł ABM i POLY
- Funkcje w programie Probe
- Funkcje celu w programie Probe

Parametry globalne

- Format komendy
  - .PARAM *nazwa* = *wartość***
  - .PARAM *nazwa* = {*formuła*}**
    - *wartość* – liczba
    - *formuła* – wyrażenie zawierające liczby i/lub inne parametry
- Parametry mogą być uzmienniane instrukcją STEP (patrz wcześniej)
- Przykłady
  - .PARAM PI = 3.14159
  - .PARAM DWA_PI = {2*PI}
- Aby użyć nazwy parametru zamiast wartości liczbowej, należy ją wprowadzić jako składnik formuły
  - .PARAMS WART_REZ = 50k
R4 3 8 {WART_REZ}
  - R4 3 8 {2*WART_REZ+10k}

Funkcje wbudowane w programie PSPICE pakietu MicroSim

- Do wykorzystania w formułach
  - .PARAM G = {SIN(PI/4)}
  - R7 2 4 {LOG(20)}
- Wybrane funkcje

ABS(x)	wartość bezwzględna
ACOS(x)	arcus kosinus (wynik w radianach)
ATAN(x)	arcus tangens (wynik w radianach)
ASIN(x)	arcus sinus (wynik w radianach)
COS(x)	kosinus (x w radianach)
EXP(x)	e^x
IMG(x)	część urojona liczby zespolonej
LOG(x)	$\ln x$
LOG10(x)	$\log x$
M(x)	moduł liczby zespolonej

Funkcje wbudowane w programie PSPICE pakietu MicroSim

■ Wybrane funkcje

MAX(x,y)	większa z dwóch liczb
MIN(x,y)	mniejsza z dwóch liczb
P(x)	kąt liczby zespolonej
PWR(x,y)	x^y
R(x)	część rzeczywista liczby zespolonej
SGN(x)	znak liczby (-1/0/1)
SIN(x)	sinus (x w radianach)
SQRT(x)	pierwiastek kwadratowy
TAN(x)	tangens (x w radianach)

Definiowanie funkcji

■ Format komendy

.FUNC *nazwa* {*formuła*}

- *formuła* może zawierać: liczby i funkcje, zdefiniowane parametry, parametry TEMP (temperatura) lub VT (potencjał termiczny), zmienną TIME (czas symulacji), inne zdefiniowane funkcje

■ Przykład

- .FUNC MIN3(A,B,C) {MIN(A, MIN(B,C))}
- .FUNC WYKLADNICZY(TAU) {EXP(-TIME/TAU)}
  - opadanie wykładnicze ze stałą czasową *TAU*
- .FUNC SINUSOIDA1 {2V*SIN(2*PI*50Hz*TIME+PI/4)}
  - sinusoida o amplitudzie 2 V, częstotliwości 50 Hz i fazie $\pi/4$

■ Takie same formuły jak w definicji funkcji można stosować w innych miejscach

Źródła idealne z definicją ABM

- ABM – *Analog Behavioral Modeling*
- Oznacza możliwość definiowania prawie dowolnych przebiegów źródeł (tylko E – napięciowe i G – prądowe)
- Definicja ABM z formułą
Eoznaczenie plus minus VALUE={formuła}
Goznaczenie plus minus VALUE={formuła}
  - *formuła* jak dla definicji funkcji (FUNC), może dawać w wyniku wartość stałą, może dawać przebieg zmienny w czasie (jeżeli zawiera gdzieś zmienną TIME)
  - *formuła* może też zawierać potencjały lub napięcia, co pozwala zdefiniować źródło sterowane napięciem – np. V(45), V(6,8)

Źródła idealne z definicją ABM

- Inne definicje ABM:
  - LAPLACE – transmitancja
  - CHEBYSHEV – transmitancja filtru Czebyszewa o podanych parametrach
  - FREQ – charakterystyka częstotliwościowa przechodząca przez podane punkty
  - TABLE – statyczna charakterystyka przejściowa podana w formie kolejnych punktów
- Poprzednik ABM – POLY (występuje również w prostszych odmianach SPICE)
  - E2 6 8 POLY(2) (2,0) (12,13) 1 2 3 4 5 6
$$V(6,8) = 1 +$$
$$2 \cdot V(2,0) + 3 \cdot V(12,13) +$$
$$4 \cdot V(2,0) \cdot V(2,0) + 5 \cdot V(2,0) \cdot V(12,13)$$
$$6 \cdot V(12,13) \cdot V(12,13)$$
  - Współczynniki mogą być zerowe, wówczas dany wyraz wypada

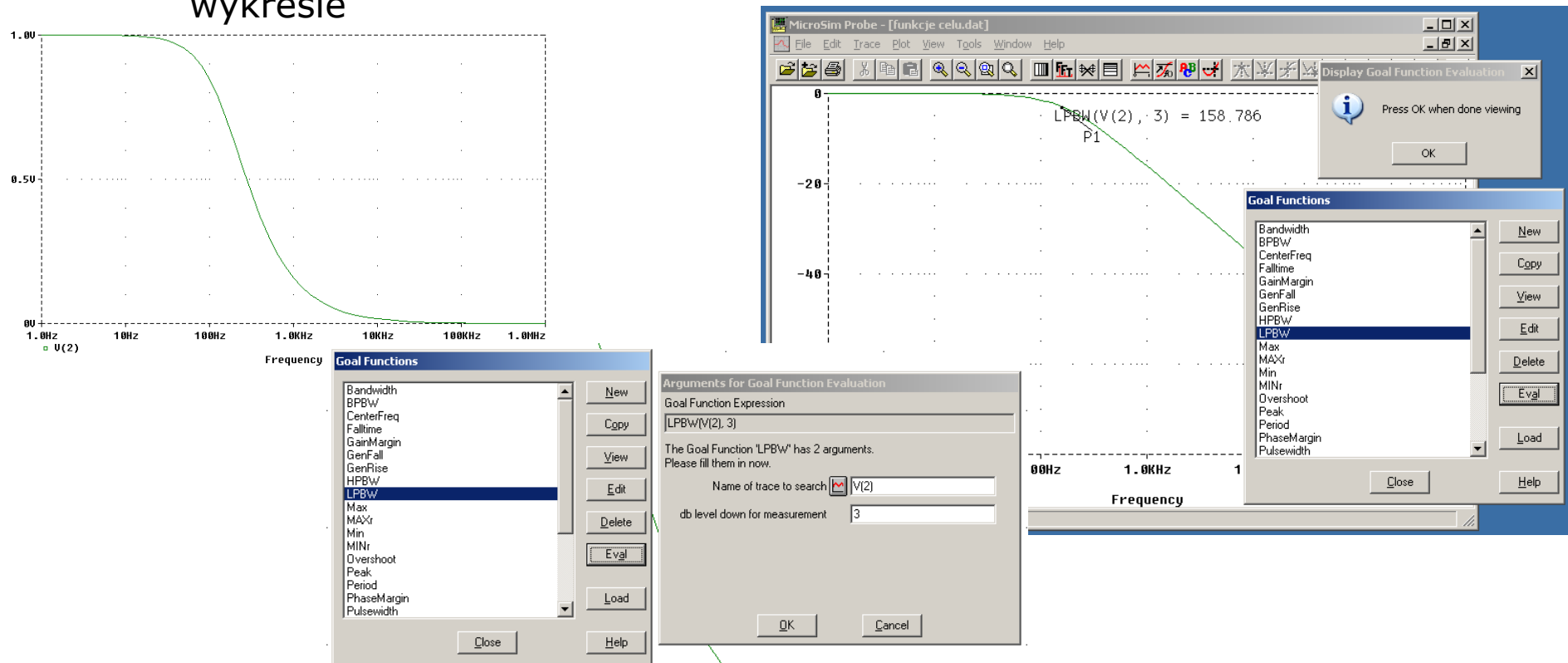
Funkcje w programie Probe

- Można ich używać do przetworzenia przebiegów napięć i prądów (np. wykreślenia całki z danego napięcia, średniej z iloczynu danych napięć itd.)
- Najczęściej używane
  - M, P, R, I – do wyświetlania wartości wielkości zespolonych (analiza AC)
  - D, S – różniczkowanie, całkowanie względem zmiennej osi X (zwykle – względem czasu)
  - AVG, AVGX, RMS – wartość średnia (od $t = 0$), wartość średnia za określony przedział czasu, wartość skuteczna (od $t = 0$)
- Pełna lista funkcji znajduje się w instrukcji do pobrania ze strony internetowej

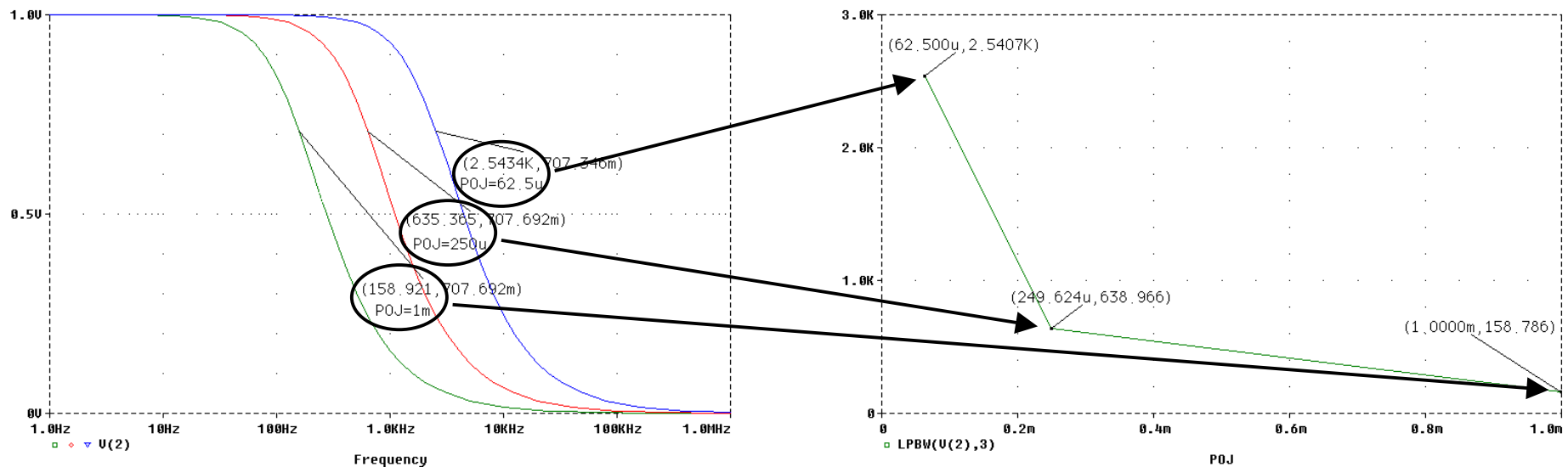
Funkcje celu w programie Probe

- Funkcja celu (ang. *goal function*) to funkcja zwracająca dla przebiegu jedną wartość liczbową, np. częstotliwość graniczną, czas narastania, częstotliwość itp.
  - Trace > Eval Goal Function – podaje wartość
  - Trace > Goal Functions > Eval – podaje wartość i zaznacza ją na wykresie

Funkcje celu w programie Probe

- *Performance Analysis* – analiza funkcji celu w zależności od zmiennego parametru
  - Trace > Performance Analysis
- Przykład
  - W poprzednim przykładzie (filtr RC) uzmienniono pojemność C (parametr o nazwie POJ) i wykreślono, jak zależy częstotliwość graniczna (funkcja LPBW) od tej pojemności

6. Modelowanie przyrządów i układów elektronicznych

- Różne podejścia do modelowania
  - fizyczne / behawioralne (czarnej skrzynki)
  - opis za pomocą równań matematycznych / schematu elektrycznego
  - ...
- Więcej o teorii modelowania i symulacji na następnym wykładzie
- Rozwiązanie oczywiste dla całych układów (np. scalonych) lub ich większych fragmentów: definicja podobwołu
  - ta metoda jest stosowana również przy modelowaniu pojedynczych przyrządów półprzewodnikowych

Podobwody

- Deklaracja podobwodu
.SUBCKT *nazwa węzły_końcówek*
+ [OPTIONAL:
+ *węzeł_końcówki=węzeł_domyślny_obwodu*]
+ [PARAMS:
+ *nazwa_parametru=wartość_domyślna*]

opis_podobwodu

.ENDS

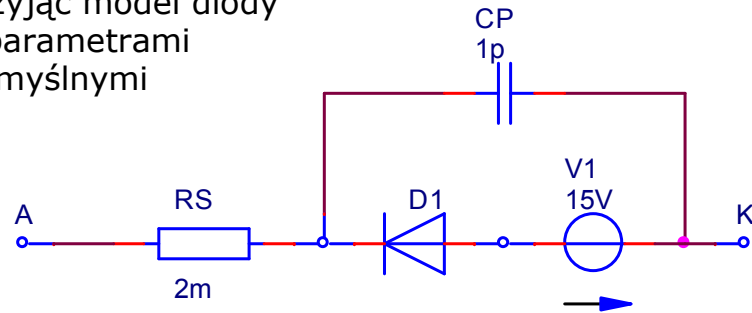
- *węzły_końcówek* – numery węzłów z *opisu_podobwodu*, które mają być końcówkami podobwodu (punktami kontaktu z obwodem głównym)
- po słowie OPTIONAL można podać węzły, których nie trzeba będzie przypisywać do węzłów obwodu głównego przy definiowaniu elementu X – będą wówczas przyjęte podane przypisania domyślne
- nazwy węzłów podobwodu symulator traktuje zupełnie oddzielnie od nazw węzłów obwodu głównego, dlatego takie same nazwy mogą występować w obwodzie głównym i podobwodzie, a będą traktowane jako nazwy osobnych węzłów; nie dotyczy to tylko węzła 0

Podobwody

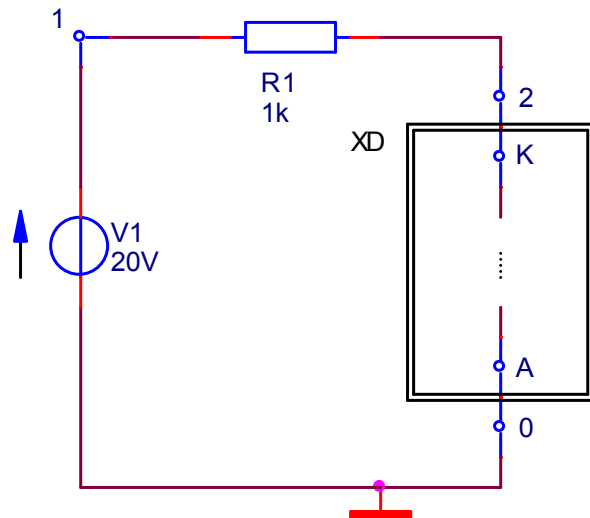
- Deklaracja podobwodu
  - węzłem-końcówką nie może być węzeł 0
  - po słowie PARAMS można zdefiniować nazwy parametrów, które dostępne będą do modyfikacji; ich nazwy będą rozpoznawane tylko w podobwodzie, a nie w obwodzie głównym (nie są to parametry globalne)
  - *opis_podobwodu* może zawierać dowolną liczbę elementów, a z instrukcji wyłącznie: IC, NODESET, MODEL, PARAM, FUNC
    - modele, parametry i funkcje zdefiniowane w ramach podobwodu również nie są globalne i poza podobwodem nie będą rozpoznawane przez symulator
- Wstawianie podobwodu do obwodu głównego
  - ***X oznaczenie węzły_obwodu nazwa_podobwodu + [nazwa_parametru=wartość_parametru ...]***
  - w elemencie X podajemy nazwy węzłów obwodu głównego, do którego mają być przyłączone kolejne (zgodnie z definicją SUBCKT) końcówki podobwodu
  - w jednym obwodzie podobwód może być wstawiony wiele razy, za każdym razem jako inny element X, zwykle z innymi *węzłami_obwodu*, często z innymi parametrami

Przykład 6.1

przyjąć model diody
z parametrami
domyślnymi

???

Przykład 6.2

